

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
Польське Товариство педагогіки філософічної
імені Броніслава Ф. Трентовського (ТРФ)
Відділення загальної педагогіки та філософії освіти
Національної академії педагогічних наук України
Інститут вищої освіти НАПН України
Кафедра філософії

За підтримки
МІЖНАРОДНОГО БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ
«ФОНД ОЛЕКСАНДРА ФЕЛЬДМАНА»

МАТЕРІАЛИ
XXII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ОСВІТА І ДОЛЯ НАЦІЇ»

**«ОСВІТА У ВИКЛИКАХ СЬОГОДЕННЯ:
СВІТОВІ ТА УКРАЇНСЬКІ КОНТЕКСТИ»**

(25–26 червня 2021 року)

Харків
ХНПУ – 2021

Редакційна колегія:

- М.Д. Култаєва** – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедрою філософії, головний редактор; Україна;
- Н.В. Радіонова** – доктор філософських наук, професор, заступник головного редактора; Україна;
- С.В. Бережна** – доктор філософських наук, професор; Україна;
- Бертелсен Дейл** – доктор філософії, професор Блумбергського університету; США;
- Гулда Мечислав** – доктор соціологічних наук, професор Гданського університету; Польща;
- І.Д. Денисенко** – доктор філософських наук, професор, Україна;
- О.О. Дольська** – доктор філософських наук, професор, Україна;
- І.О. Радіонова** – доктор філософських наук, професор; Україна;
- О.В. Садох** – доктор філософських наук, професор; Україна;
- М.В.Триняк** – доктор філософських наук, професор; Україна;
- О.М. Роговський** – доктор філософських наук, професор; Україна;
- К. Штадлер** – доктор філософських наук, професор Віденського Інституту права, Австрія.

Затверджено Вченою радою

*Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол №6 від 30 червня 2021 року*

«Освіта і доля нації». «Освіта у викликах сьогодення: світові та українські контексти»: Матеріали ХХІІ Міжнародної науково-практичної конференції (25–26 червня 2021 року) / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2021. – 96 с.

Збірник містить матеріали доповідей з питань філософії, світоглядної культури, життєтворчості та актуальних проблем освіти і виховання у сучасних соціокультурних контекстах.

Збірник розраховано на наукових та практичних працівників у галузі освіти, викладачів вищої та середньої школи, докторантів, аспірантів, магістрів та студентів вищих навчальних закладів.

и образования; 3) возрастание и глобализация неравенств и угрозы обострения противоречий, социальных конфликтов, а также демографических и экологических проблем.

В итоге, направление трех основных трендов современности во многом совпадает в своем количественно-прагматическом воздействии на сознание ослабляя такие его качества как универсальность, многомерность, а также самосознание как цельность и устойчивую идентичность. В контексте инструментальной дифференциации всестороннее развитие является внешним и одномерным, а сама личности становится деформированной («шизоидной») с множественно-неопределенной идентичностью.

Литература:

Юваль Н. Харари Homo Deus. Краткая история будущего/М.: Синдбад, 2018 – 839 с.

ОСВІТНІ КАУЗАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ РИЗИКУ

О.В. Садоха, м. Харків

XXI століття з наростаючими темпами трансформацій і ризиків на всіх життєвих рівнях, особливо перед лицем пандемічних загроз, позначає тривожністю й непевністю, а то й зневірою та відчаєм як повсякдення, так і професійну сферу, спонукаючи до пошуків різноманітних адекватних шляхів подолання потужних викликів і виходу з «нульової точки», «кінцевих часів» (С. Жижек).

Надзвичайні сподівання щодо цивілізаційних, а не лише особистісних чи соціокультурних зрушень покладаються на освіту, на «порушення граматики» шкільного чи університетського життя, освітнього поля в цілому (заслужують на увагу спостереження в цьому річищі, відображені зокрема в роботах А. Гранта, Е. Харгрівза, Дж. Бієсти, Р. Шоу, А. Сакураї, Ю. Оїкави та інших). Зростає визнання того, що масштабні освітні реформи необхідні повсюди для більш цілісного підходу до безпеки життя, до подолання соціальної несправедливості, забезпечення сталого розвитку.

Нові підходи до викладання, які ставлять учнів (студентів) у центр їхнього власного навчання як здійснення особистісного життєвого проекту, пов'язані з можливістю вдосконалити діагностику конфліктів, створити

безпечно й сприятливе середовище для здобувачів знань та надати умови для формування навичок і компетенцій у досягненні успіху та процвітання в мінливому світі. При цьому важливо не прагнути звести всі зусилля до однієї, хоча й успішної стратегії, оскільки адекватними відповідями на стрімкість змін постають саме численні інваріанти в різноманітних поєднаннях, безперервна змінюваність і креативність.

Вагомою запорукою здійснення успішного освітнього проекту є консолідація всіх освітніх агентів, координація зусиль школи, її керівника, учителів, учнів, батьків і громадськості. Визначаючи спільну мету й докладаючи максимальних зусиль у її досягненні, учасники навчально-виховних практик мають перспективу отримати очікувані результати за умови зростання у взаємодії, де кожен у притаманний йому спосіб набуває відповідальності чи посилює її, розкриває творчий, інтелектуальний, емоційний потенціал, долаючи власну консервативність, недалекоглядність, обмеженість, інертність, зверхність тощо.

Конкретна участь здобувачів знань у конструюванні реального світу, щораз оновлюване їхнє зацікавлення у власній діяльності й творчості, а не задоволення вже досягнутим корелює повсякчас зі зміною поведінки (вчинків, дій, творення) дорослих, їхньою спроможністю до самооновлення, готовністю гідно відповідати на виклики сьогодення. Відповідно постає потреба в «навчанні змінам» разом, в опануванні інформаційно-комунікаційними технологіями (тут лише побіжно зазначмо важливий момент: такою мірою опанування, щоб технології не заступали особистої ідентичності, а сприяли їй, надавали можливість підтримувати позитивний досвід спільного творення й заохочували кожного до орієнтації на рішення, настанови на зростання, до постійних творчих і відтворюючих зусиль).

З огляду на зазначене, стратегія розвитку освіти в умовах сповненого викликів і ризиків сьогодення має бути посиленою політичною волею, консенсусом в освітянському загалі та громадськості, звільненням учителя від бюрократичних пасток і залученням його до розбудовчої діяльності в освітньому полі.

ЗМІСТ

1.	<i>Култаєва М.Д.</i> Освітні і виховні виклики пандемії	3
2.	<i>Дічек Н.П.</i> Етнокультурні уявлення української молоді у вимірі сучасних україно-польських відносин	4
3.	<i>Лях В.В.</i> Трансформація освіти в інформаційну добу: зміст і рамкові умови	8
4.	<i>Шевченко С.М.</i> Діти з особливими потребами в період навчання і виховання в екстремальних умовах пандемії.....	12
5.	<i>Усов Д.В.</i> Нові вимоги до толерантності в сучасному інформаційному суспільстві	16
6.	<i>Сагуйченко В.В.</i> Освітні і наукові комунікації: цифровий контент.....	18
7.	<i>Варич Н.І.</i> Україномовні маршрути в глобалізованому освітньому краєвиді.....	23
8.	<i>Васильченко Р.В.</i> Військова освіта і національна безпека України	24
9.	<i>Григорова Н.В.</i> Семантики і поняття кризи у німецькомовних дискурсах, присвячених COVID-19	26
10.	<i>Грицай О.М.</i> Інтерактивна освіта: глобалізація та індивідуалізація освітнього процесу	27
11.	<i>Дольська О.О.</i> Інформаційний сад в якості локації соціалізації (про зміни геометрії простору соціалізації)	29
12.	<i>Кобзева Ю.Ю.</i> Философская эссеистика как школа креативного мышления.....	31
13.	<i>Корж Г.В.</i> УЧИТЕЛЬ І ЛІКАР: любов до справи, учнів і людей	32
14.	<i>Лаврова-Рейнфельд І.А.</i> Топологія сучасної освіти у суспільствах тотального цифрового контролю.....	36
15.	<i>Марчак О.Ю.</i> Освіта: уроки «текучої модерності».....	40
16.	<i>Радіонова Н.В.</i> Соціокультурний простір Слобожанщини ХІХ ст. у ретроспективі і перспективі розвитку сучасної освіти	42
17.	<i>Роговский А.М.</i> Ситуация постчеловека: опыт диагностики.....	44
18.	<i>Садох О.В.</i> Освітні каузації в суспільстві ризику	46
19.	<i>Семко М.О., Шаблевська І.Ю.</i> Особливості функціонування системи освіти в умовах сучасних викликів	48